

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
Rosmalen noord

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Aanpak.....	3
1.3	Leeswijzer.....	4
2.	Rosmalen noord.....	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling.....	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad.....	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?.....	7
2.3.1	Algemene indruk van Rosmalen noord.....	7
2.3.2	Wat maakt Rosmalen noord aantrekkelijk om in te wonen?.....	8
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in Rosmalen noord?.....	8
2.4	Verkeer en vervoer.....	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer.....	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?.....	11
2.5	Gezond leven.....	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven.....	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?.....	11
2.6	Gewenste veranderingen in Rosmalen noord.....	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Rosmalen noord.....	13

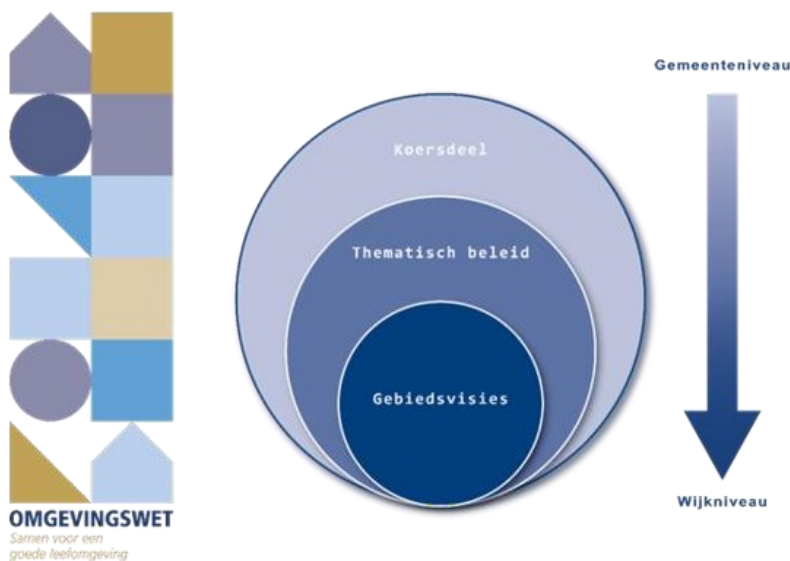
1. Inleiding

Naar verwachting gaat op 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op Rosmalen noord.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt Rosmalen noord aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in Rosmalen noord (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen Rosmalen noord plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in Rosmalen noord en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. Rosmalen noord

457 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over Rosmalen noord ingevuld. De belangrijkste binding van de respondenten met Rosmalen noord is:

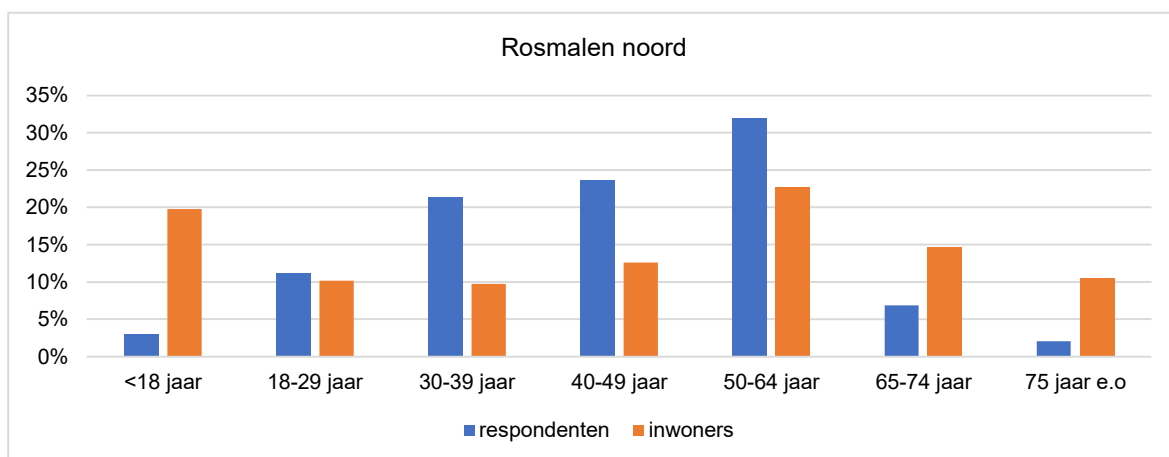
- voor 440 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 9 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 4 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling

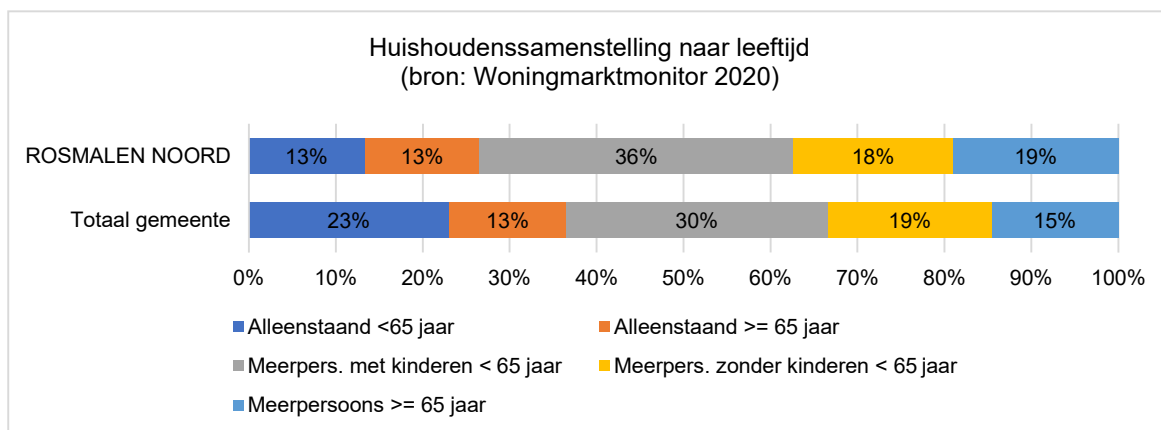
- Er zijn 440 inwoners die in Rosmalen noord wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 13 en 79 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 45 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in Rosmalen noord ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsopbouw inwoners en respondenten in Rosmalen noord (2020)

- In Rosmalen noord wonen relatief gezien minder eenpersoonshuishoudens (27%) dan gemiddeld in de gemeente (36%). Het aandeel gezinnen met kinderen in Rosmalen noord is met 36% iets hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (30%) (Figuur 2.2).

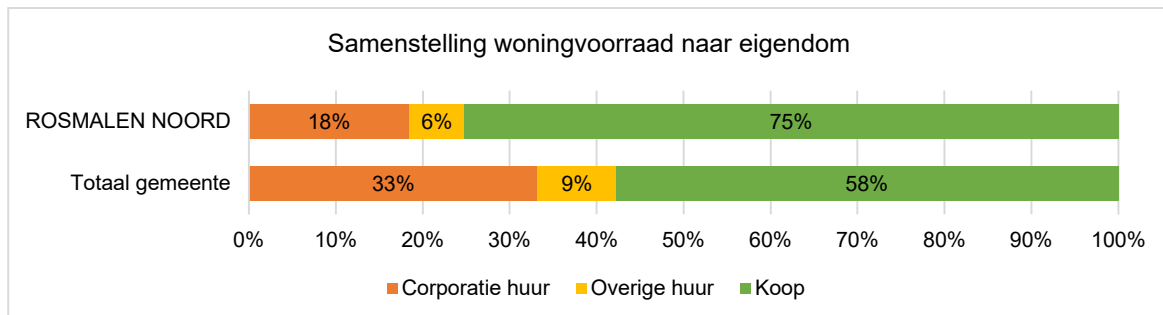
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

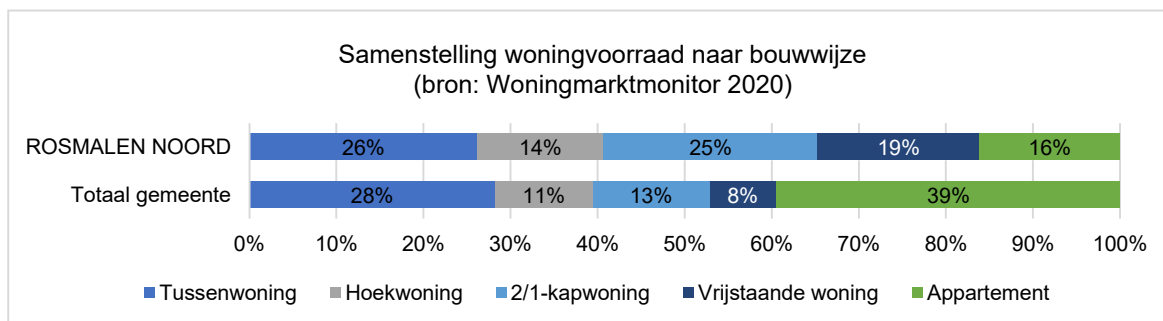
- Begin 2020 telt Rosmalen noord zo'n 5.370 woningen. In Rosmalen noord staan beduidend meer koopwoningen (75%) dan in de gemeente als geheel (58%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

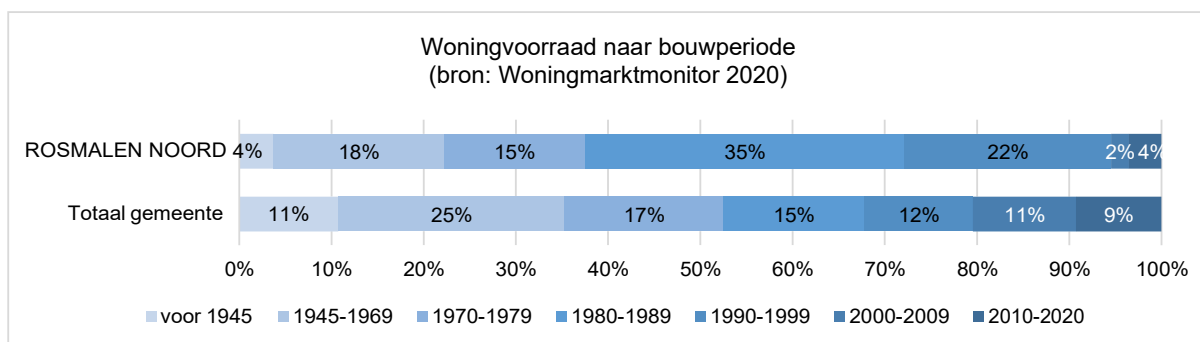
- In Rosmalen noord staan meer 2-onder-1-kapwoningen (25%) en vrijstaande woningen (19%) dan in de gemeente als geheel (respectievelijk 13% en 8%) (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- Ruim een derde van de woningen in Rosmalen noord is gebouwd tussen 1980 en 1989. Dat aandeel is hoger dan in de gemeente als geheel (15%) (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

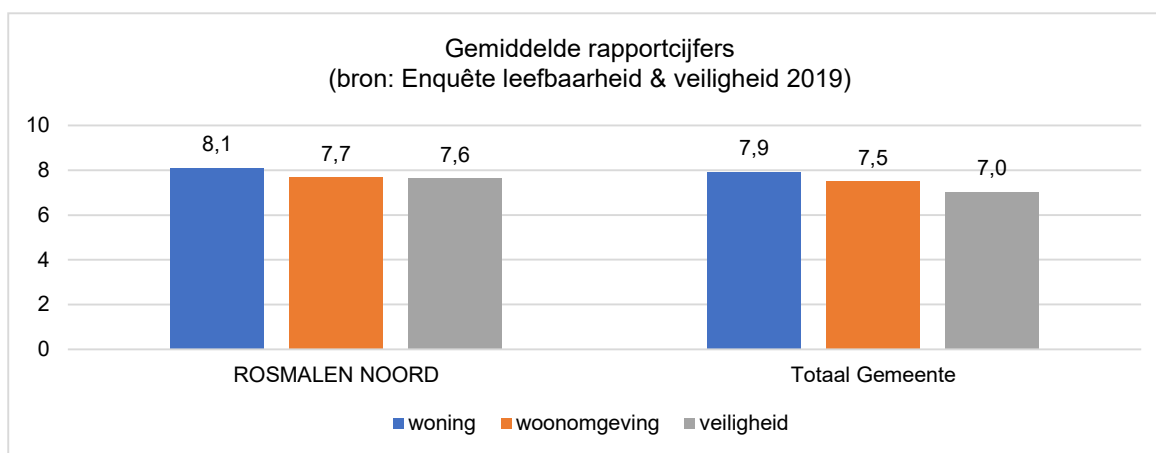

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van Rosmalen noord

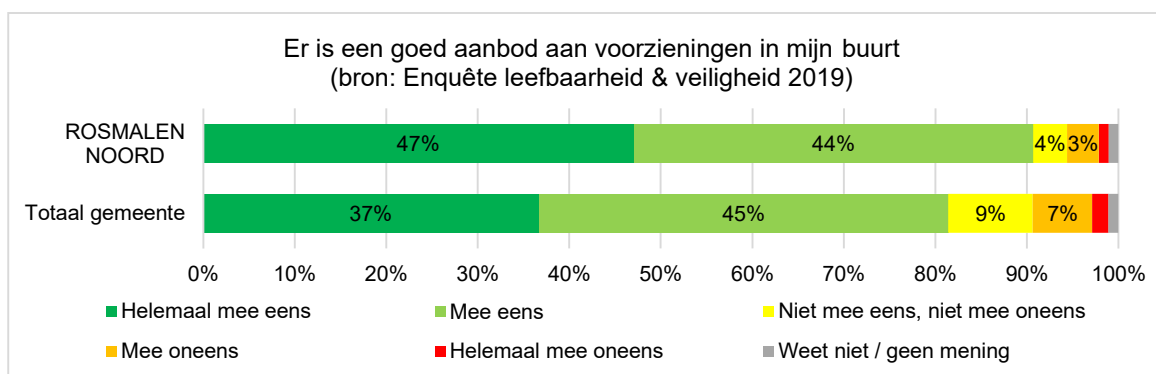
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Rosmalen noord een gemiddeld rapportcijfer geven van een 8,1 voor hun woning en 7,7 voor hun woonomgeving. Beide rapportcijfers zijn hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).
- De veiligheid in hun buurt waarden inwoners van Rosmalen noord met een 7,6 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde.

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat zo'n 90% van de inwoners van Rosmalen noord vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is (Figuur 2.7).
- 70% van de inwoners van Rosmalen noord is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt en 15% is daar (zeer) ontevreden over.

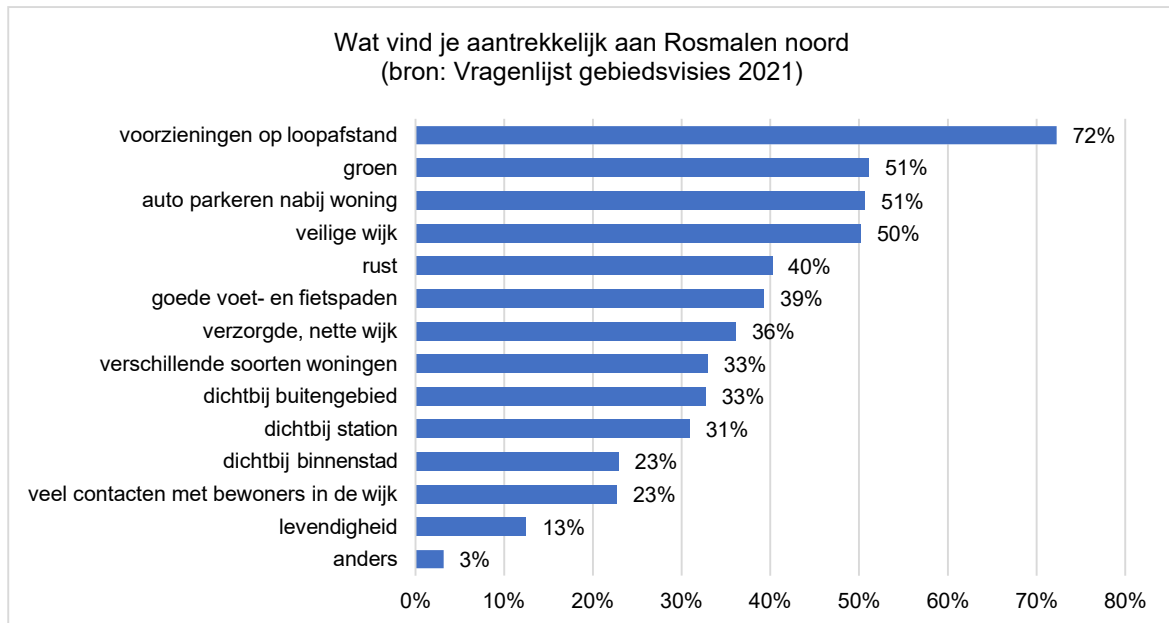
Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

2.3.2 Wat maakt Rosmalen noord aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in Rosmalen noord wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 8,0 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. Dat is vrijwel gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,9).
- De meerderheid van de respondenten die in Rosmalen noord wonen, vindt het aantrekkelijk aan Rosmalen noord dat de voorzieningen op loopafstand zijn (72%) (Figuur 2.8).

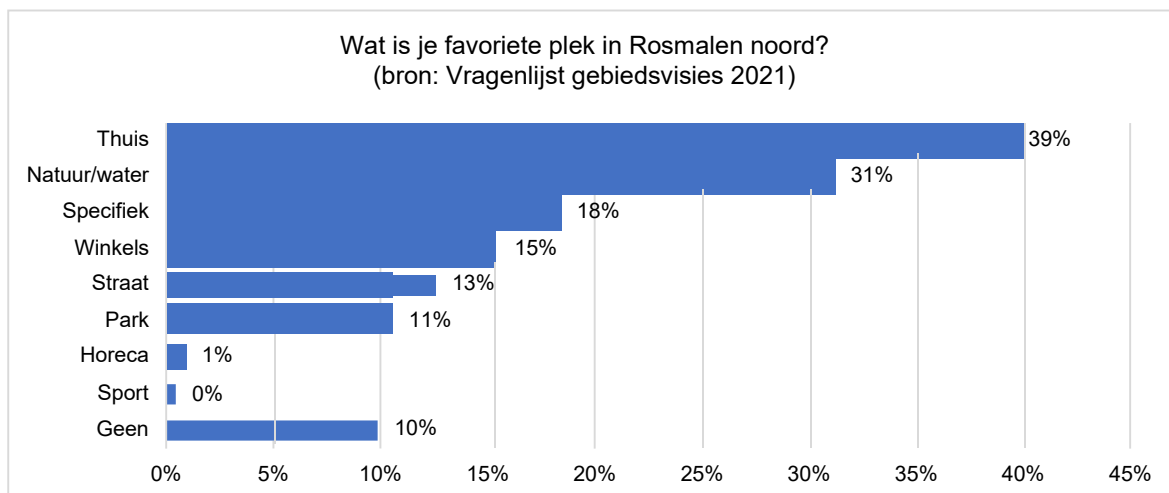
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan Rosmalen noord? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in Rosmalen noord?

- De eigen woning, straat of buurt is bij ongeveer 40% van de respondenten die in Rosmalen noord wonen hun favoriete plek in de wijk.
- Ongeveer 30% geeft aan dat hun favoriete plek in de wijk natuur of water is (Figuur 2.9).
- Bijna 20% noemt specifieke plekken in Rosmalen noord waaronder de dorpskern en speeltuin. Het centrum met winkels wordt door 15% genoemd. Bij parken (11%) wordt expliciet het Kanaalpark door respondenten genoemd.

Figuur 2.9: Favoriete plek in Rosmalen noord (in % van respondenten)

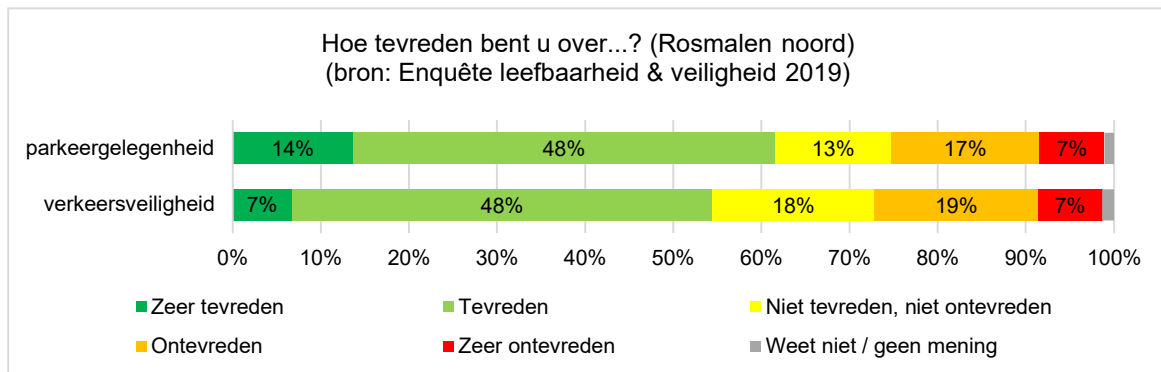

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

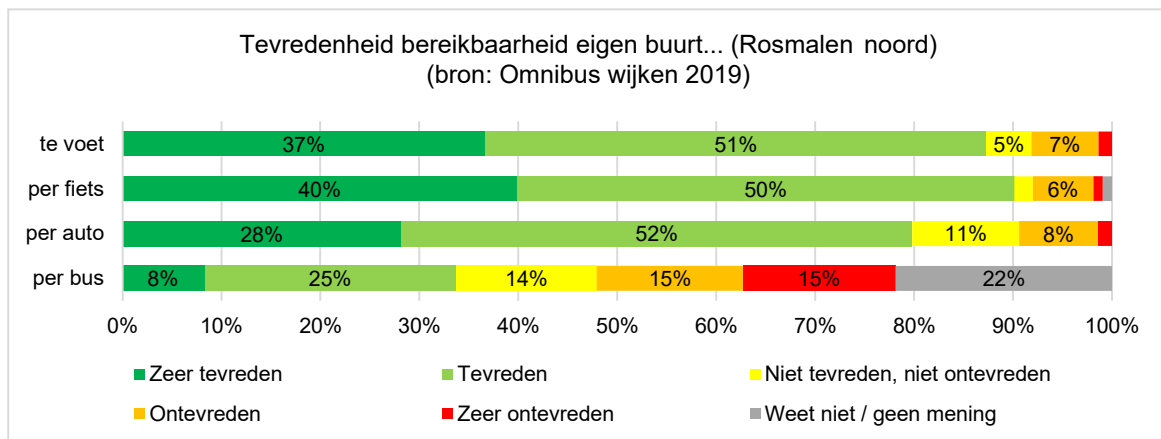
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat ruim 60% van de inwoners (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt. Bijna een kwart is er (zeer) ontevreden over.
- Ruim de helft van de inwoners van Rosmalen noord is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt. Circa een kwart is hier (zeer) ontevreden over (Figuur 2.10).

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners Rosmalen noord met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

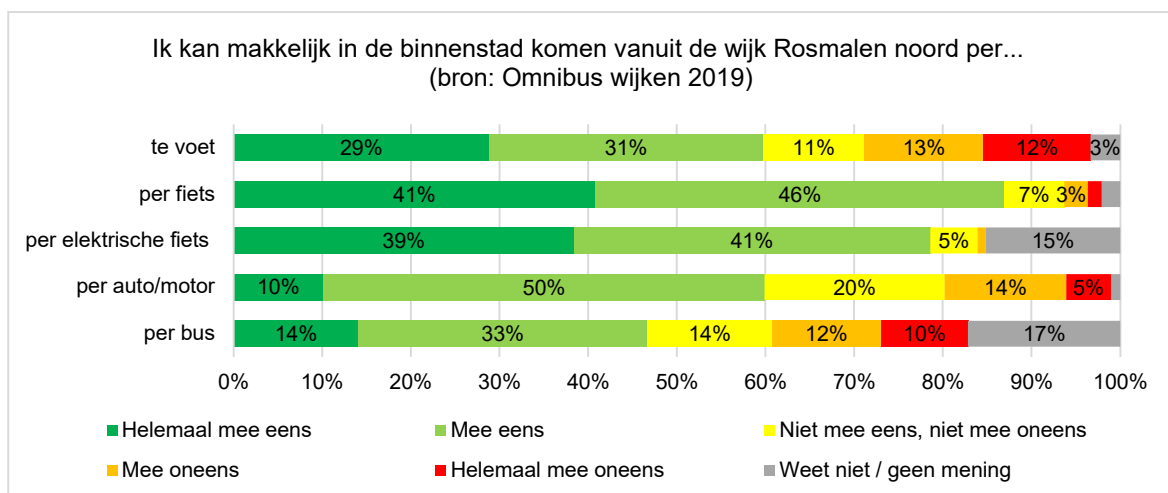
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat het merendeel van de inwoners tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt per fiets, te voet en per auto. Het meest ontevreden zijn inwoners over de bereikbaarheid per bus (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners Rosmalen noord met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

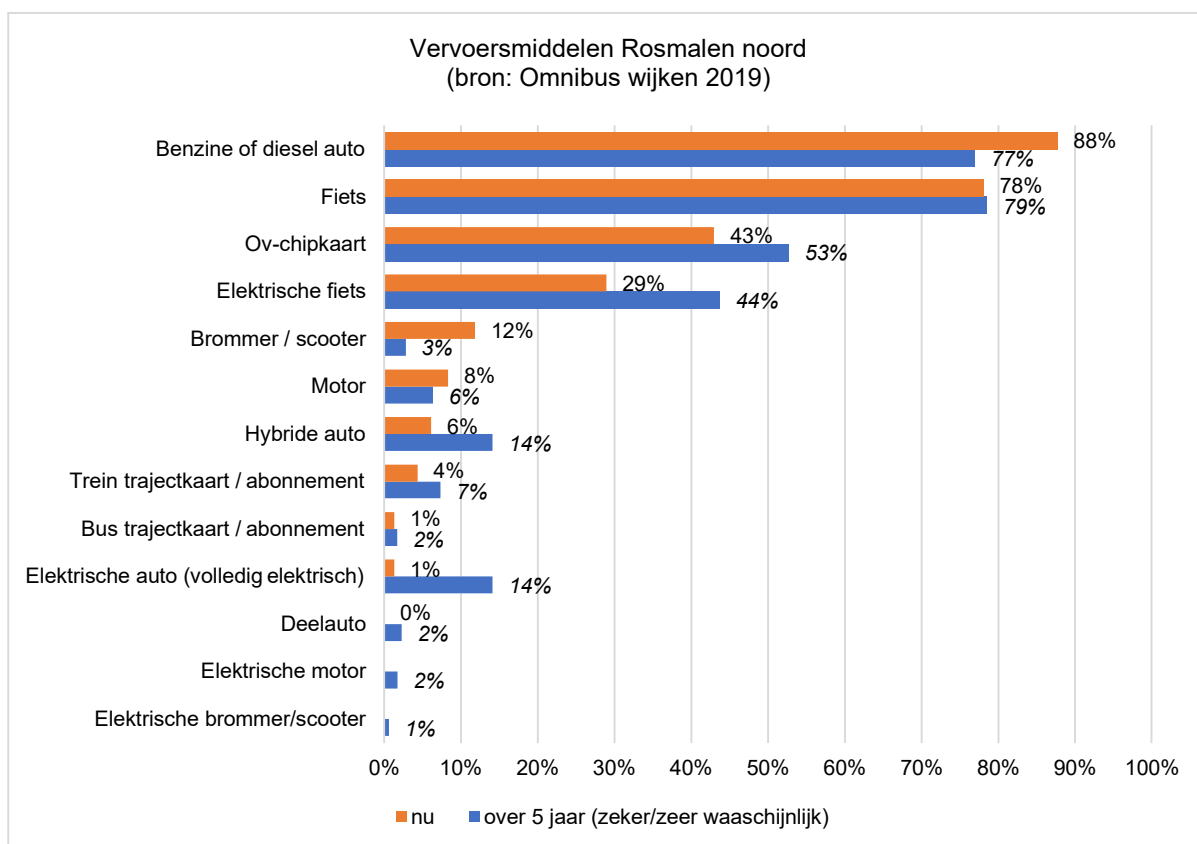
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Rosmalen noord het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de binnenstad per (elektrische) fiets vanuit hun eigen wijk. Het meest ontevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad te voet (Figuur 2.12).

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid binnenstad vanuit Rosmalen noord (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 88% van de inwoners van Rosmalen noord beschikt over een benzine of diesel auto en 78% over een fiets (Figuur 2.13).
- Over vijf jaar denken minder inwoners te beschikken over een benzine of diesel auto (77%) en denken meer inwoners te beschikken over een elektrische auto (14%) of hybride auto (14%). Ook het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een elektrische fiets neemt toe (29% in 2019 en 44% over vijf jaar).

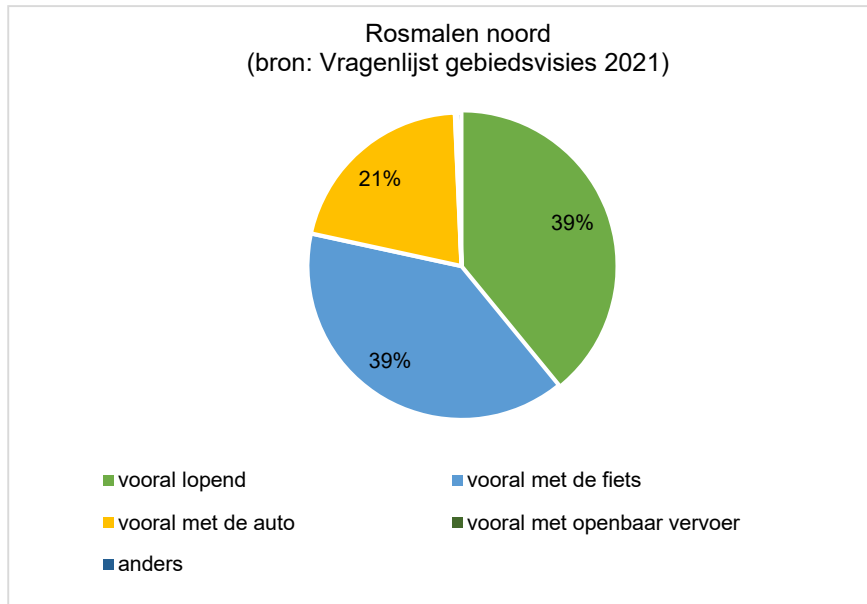
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners Rosmalen noord beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Respondenten die in Rosmalen noord wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk vooral met de fiets (39%) of lopend (39%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

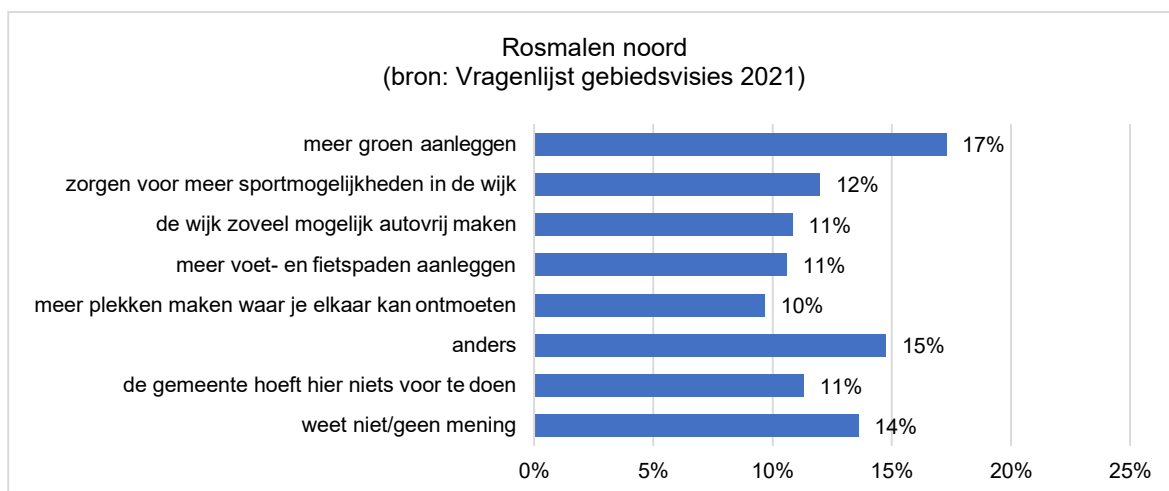
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Rosmalen noord een gemiddeld rapportcijfer van 7,4 geven aan zichzelf voor gezond leven, tegenover een gemiddeld rapportcijfer van 7,5 in de gemeente als geheel.
- 58% van de inwoners van Rosmalen noord ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed. Gemiddeld in de gemeente is dat 63%.

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geeft 17% van de respondenten die in Rosmalen noord wonen aan dat de gemeente meer groen zou kunnen aanleggen om de gezondheid van bewoners in Rosmalen noord (verder) te verbeteren.
- Ongeveer een even groot deel van de respondenten heeft voor de categorie 'anders, namelijk' gekozen (15%) of heeft hierover geen mening/weet niet wat de gemeente zou kunnen doen om de gezondheid van bewoners (verder) te verbeteren (14%) (Figuur 2.15).

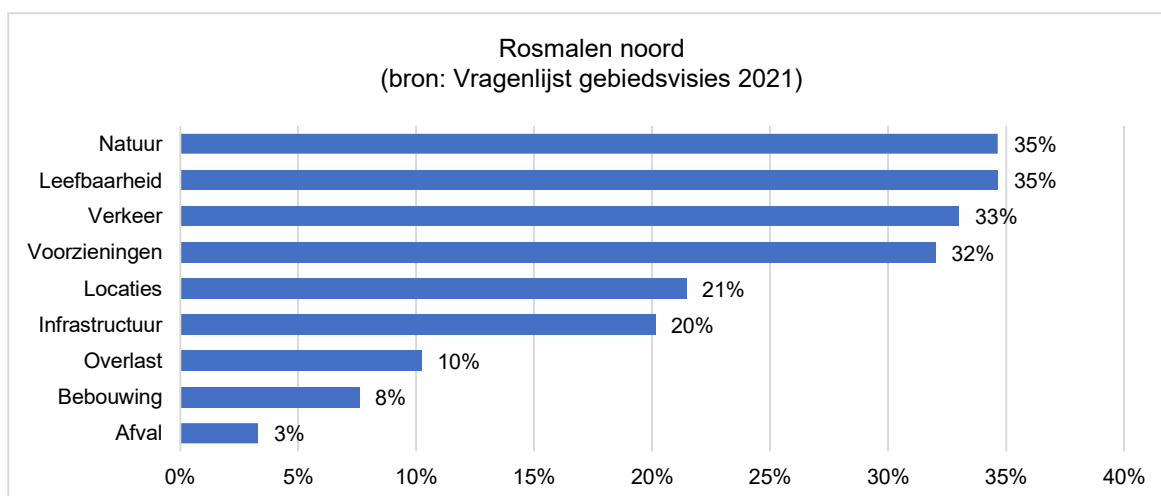
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in Rosmalen noord

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- 35% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Rosmalen noord en iets zouden willen veranderen of verbeteren in de wijk, noemt een onderwerp dat met natuur in de wijk te maken heeft (Figuur 2.16). Hierbij worden parken en groenvoorzieningen in het algemeen en bomen genoemd.
- Bij leefbaarheid, ook door 35% van de respondenten genoemd, gaat het vooral om veiligheid in de wijk, onderhoud van de omgeving en aandacht voor elkaar.
- Verkeer wordt door 33% van de respondenten genoemd en heeft in Rosmalen noord vooral te maken met parkeergelegenheid, hard rijden en verkeersoverlast. Bij voorzieningen (32%) staat openbaar vervoer ver bovenaan, gevolgd door speelgelegenheid voor kinderen.
- Infrastructuur (20%) betreft met name bestrating, trottoirs en fietspaden. Overlast (10%) betreft vooral geluidsoverlast en bewoners die geen windmolens willen. Bij bebouwing (8%) noemen respondenten de uitstraling van de woningen en wens voor meer huurwoningen.

Figuur 2.15: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Rosmalen noord

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- Bijna 40% van de respondenten die vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Rosmalen noord, noemt leefbaarheid als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk (Figuur 2.17). Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd. Daarbij kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten, saamhorigheid en gezelligheid in de wijk. Bij leefbaarheid worden ook het onderhoud, schoonhouden van de wijk, rust en moderniseren van de wijk relatief vaak genoemd en aandacht voor leegstand, gezondheid en beweging.
- Criminaliteit/veiligheid is voor zo'n 20% belangrijk voor de toekomst van de wijk. En een even groot deel van de respondenten vindt groen/parken een belangrijk onderwerp. Bij infrastructuur gaat het hoofdzakelijk om de bereikbaarheid van de wijk.
- Verkeer betreft met name verkeersveiligheid, op ruime afstand gevolgd door het autoluw maken van (delen van) de wijk, parkeergelegenheid en het te hard rijden door de wijk. Bij voorzieningen staat openbaar vervoer bovenaan, op afstand gevolgd door winkels en het centrum.
- Bij het thema milieu worden met name windmolens genoemd, en daarnaast ook duurzaamheid en energieverbruik. Bij het thema woningen gaat het om aandacht voor meer woningen en bij het thema groepen gaat het bij de respondenten in Rosmalen noord met name om meer jonge bewoners in de wijk en activiteiten voor kinderen.

Figuur 2.17 Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

